

WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I SAMORZĄDU W GMINIE GRYFINO ANALIZA WSTĘPNA

W Mieście i Gminie Gryfino współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się w granicach wyznaczonych przez ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zarówno w formie finansowej, jak pozafinansowej. W samorządzie przyjmowany jest rokrocznie roczny program współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, a od 2011 roku również sprawozdania z ich realizacji. Sprawozdanie wymaga obszerniejszego zdefiniowania prowadzonych działań według wskaźników efektywności programu, które ujęte zostały w treści programu.

Wskaźnikami efektywności Programu są dane dotyczące jego realizacji w ciągu roku, a w szczególności:

- 1) liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert,
- 2) liczba ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert,
- 3) liczba zawartych umów na realizację zadań publicznych, z uwzględnieniem inicjatyw lokalnych,
- 4) wysokość kwot udzielonych dotacji,
- 5) liczba organizacji realizujących zadania publiczne na rzecz Gminy, w oparciu o dotacje,
- 6) liczba umów zerwanych lub unieważnionych, z uwzględnieniem inicjatyw lokalnych,
- 7) liczba wniosków złożonych przez organizacje na realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 8) liczba zadań publicznych dofinansowanych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 9) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 10) łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych przez organizacje w realizację zadań publicznych na rzecz Gminy,
- 11) liczba zadań z branżowych strategii gminnych zrealizowanych przez organizacje,
- 12) liczba organizacji, które skorzystały ze szkoleń, doradztwa i innych przedsięwzięć, oferowanych przez Gminę, przyczyniających się do rozwoju trzeciego sektora,
- 13) liczba inicjatyw objętych patronatem Burmistrza realizowanych przez organizacje,
- 14) liczba skonsultowanych aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji,
- 15) liczba organizacji uczestniczących w konsultacjach aktów normatywnych,
- 16) liczba organizacji wspieranych pozafinansowo.

Punkty od 10 – 16 nie znajdują odzwierciedlenia w treści sprawozdania.

Samorząd może się wykazać stabilną pozycją osoby zajmującej się kontaktami z lokalnymi organizacjami. Od kilku lat nieustannie łącznikiem pomiędzy sektorem samorządowym i pozarządowym jest jedna osoba – znana i rozpoznawalna przez środowisko trzeciego sektora.

Rokrocznie ogłaszane są otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w różnych sferach m.in. edukacji, kultury, podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, w dziedzinie kultury

fizycznej, działalności wspomagającej rozwój gospodarczy. Wysokość przekazywanych środków oscyluje mniej więcej na poziomie 1 700 000,00 zł. Ponadto zlecane są do realizacji zadania publiczne w trybie pozakonkursowym. Z roku na rok zwiększa się zainteresowanie tą formą wsparcia. W miarę możliwości finansowych organizowane są szkolenia dla przedstawicieli gryfińskich organizacji pozarządowych, głównie z tematyki realizacji i rozliczania zadań publicznych.

Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert:

- 1) rok 2009 – 6
- 2) rok 2010 – 4
- 3) rok 2011 – 6
- 4) rok 2012 – 4

Liczba złożonych ofert realizacji zadania publicznego:

- 1) rok 2009 – 109
- 2) rok 2010 – 106
- 3) rok 2011 – 131
- 4) rok 2012 – 44

Wielkość środków przekazanych organizacjom pozarządowym:

- 1) rok 2009 – 1 148 500,00
- 2) rok 2010 – 1 666 400,00
- 3) rok 2011 – 1 688 870,00
- 4) rok 2012 – 1 695 250,00

Wielkości środków przekazanych organizacjom w innym trybie:

- 1) rok 2009 – 1 728 330,00
- 2) rok 2010 – 770 870,00
- 3) rok 2011 – 880 714,00
- 4) rok 2012 – 21 500,00

Liczba zawartych umów (w tym w szczególności umów wieloletnich):

- 1) rok 2009 – 105
- 2) rok 2010 – 114
- 3) rok 2011 – 128
- 4) rok 2012 – 31

Projekty rocznych programów współpracy są konsultowane z organizacjami pozarządowymi, jednakże z uwagi na brak zainteresowania odbywa się to jedynie poprzez ogłoszenie na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicy ogłoszeń.

Miasto i Gmina Gryfino to duże środowisko lokalne, organizacje pozarządowe działające na terenie samorządu są w większości znane samorządowi. Nie wszystkie działające organizacje utrzymują kontakt z samorządem i starają się o środki na realizację zadań statutowych.

Środowisko gryfińskich organizacji pozarządowych cechuje się umiarkowaną aktywnością. Kluczową rolę odgrywają organizacje sportowe, chociaż coraz bardziej widoczna jest działalność organizacji z obszaru ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej czy przedsiębiorczości. Liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych wynosi

ok. 40, jednak ich działania (poza obszarem w zakresie sportu) bardzo często są niezauważalne wśród mieszkańców. Nawet same organizacje nie wiedzą o sobie nawzajem.

Na stronie internetowej brak jest bazy organizacji pozarządowych oraz zakładki poświęconej stronie pozarządowej. Niestety sprzyja to rozproszeniu informacji związanej ze współpracą w zasobach strony www oraz Biuletynu Informacji Publicznej. Brak jest zebrania w jednym miejscu wszystkich dokumentów poświęconych współpracy z ngo, bazy ngo, przykładowych dokumentów, potencjalnych źródeł finansowania etc.

Projekty rocznych programów współpracy są konsultowane z organizacjami pozarządowymi, jednakże z uwagi na brak zainteresowania odbywa się to jedynie poprzez ogłoszenie na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicy ogłoszeń.

Miasto i Gmina Gryfino współpracuje z organizacjami w zakresie polityki lokalowej. W 2013 roku utworzono Centrum Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Dostrzega się potrzebę rozszerzenia i uwidocznienia funkcjonowania utworzonego Centrum, bowiem obecnie jego funkcjonowanie polega jedynie na nieodpłatnym użyczeniu miejsca dla organizacji oraz udostępnianiu sali konferencyjnej na potrzeby organizacji. Istnieje możliwość korzystania z adresu Centrum Organizacji Pozarządowych, w chwili obecnej działania w nim nieodpłatnie 15 stowarzyszeń. Organizacje mają wiedzę, o tym że mogą korzystać z sal oraz infrastruktury urzędu i jednostek samorządowych. Zasady korzystania z pomocy lokalowej czy rzeczowej samorządu nie są sformalizowane.

W samorządzie praktykowane jest tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, w tym w zakresie kultury fizycznej, w zakresie kultury w ramach Gryfińskiej Rady Kultury, w zakresie zdrowia i polityki społecznej w zakresie funkcjonującego Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych. Działają też komisje konkursowe, gminna komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych czy zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele organizacji są zapraszani do współpracy w konkretnych, wymagających tego sytuacjach - doraźnych zespołów przy realizacji programów, spotkań i innych inicjatyw. Są to różne osoby, niekoniecznie na stałe wchodzące w ich skład. Widoczna jest umiarkowana aktywność ze strony organizacji, które skupione są raczej na własnej działalności.

W samorządzie przyjęta została uchwała konsultacyjna z organizacjami pozarządowymi, wynikająca z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Główną formą konsultacji, z uwagi na brak zainteresowania strony pozarządowej, jest publikacja projektu uchwały i programu w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicach w urzędzie.

Do działań pozafinansowych samorządu zaliczyć można:

- 1) bezpłatne udostępnianie sali w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie,
- 2) druk materiałów informacyjnych,
- 3) udostępnienie sprzętu biurowego (faks, drukarka, skaner) dla celów statutowych organizacji,
- 4) pomoc w dotarciu do aktów prawnych oraz innych materiałów tematycznych,
- 5) wsparcie medialne imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe,
- 6) przekazywanie gadżetów promocyjnych,
- 7) przekazywanie pucharów na organizowane imprezy, zawody,
- 8) pomoc w opracowaniu plakatów, druk zaproszeń,
- 9) promowanie lokalnych organizacji i podejmowanych przez nie działań na stronie internetowej.

Porównanie współpracy w Gminie Gryfino do danych obrazujących stan współpracy międzysektorowej w skali kraju

Badania ogólnopolskie wskazują, że dla organizacji pozarządowych najważniejszym partnerem są władze samorządowe (w szczególności władze gminy, do tego – przede wszystkim tej, na terenie której organizacja pozarządowa ma swoją siedzibę). Z kolei organizacje pozarządowe są postrzegane przez pytane władze jako zdecydowana szansa na rozwój regionu. Podkreśla się przede wszystkim realizację przez organizacje pozarządowe zadań i celów spójnych z zadaniami

gminy. Mało tego, wskazuje się na to, że organizacje wykonują te zadania, które są istotne dla społeczeństwa lokalnego, a nie są realizowane przez samorząd. Powoduje to, iż organizacje i ich działalność postrzegane są jako uzupełnienie pewnej „luki” w lokalnych potrzebach oraz w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Poziom współpracy samorządu gryfińskiego z organizacjami pozarządowymi nie odstaje od wdrażanego modelu współpracy, praktykowanego w kraju. Są obszary, które wymagają udoskonalenia ale w ocenie globalnej nie wypadają źle. Porównując współpracę finansową - samorząd nie odstaje od pozostałych samorządów z kategorii gmin miejskich. Badania Stowarzyszenia Klon/Jawor jasno określają, iż współpraca finansowa jest realizowana głównie w obszarach: sportu (współpracę w tym obszarze deklaruje 80,5% samorządów), kultury (37,5% wskazań), zdrowia (30,1%), pomocy społecznej (28,7%). W ramach współpracy finansowej jednostki samorządu terytorialnego zdecydowanie preferują wspieranie organizacji w realizacji zadania publicznego, a nie powierzanie im realizacji tego zobowiązania w całości, za czym musiałoby iść całościowe finansowanie. Podobnie wygląda to w Gminie Gryfino.

*SPORZĄDZIŁA
MAGDALENA Pięczyńska*